

**Міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын жүзеге асыру қағидаларын бекіту туралы
Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 30 маусымдағы № 520 Қаулысы**

Қазақстан Республикасының Әлеуметтік кодексі [11-бабының 13\) тармақшасына](#) сәйкес
Қазақстан Республикасының Үкіметі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Қоса беріліп отырған Міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын жүзеге асыру қағидалары бекітілсін.
2. Осы қаулы 2023 жылғы 1 шілдеден бастап қолданысқа енгізіледі және ресми жариялануға тиіс.

**Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі**

Ә. Смайлов

Қазақстан Республикасы
Үкіметінің
2023 жылғы 30 маусымдағы
№ 520 [қаулысымен](#)
бекітілген

**Міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын жүзеге асыру
қағидалары**

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын жүзеге асыру қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) Қазақстан Республикасының Әлеуметтік кодексі (бұдан әрі – Әлеуметтік кодекс) [11-бабының 13\) тармақшасына](#) сәйкес өзірленді және міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын жүзеге асыру тәртібін айқындайды.

2. Осы Қағидаларда мынадай үғымдар пайдаланылады:
 - 1) «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы (бұдан әрі – Мемлекеттік корпорация) – Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік қызметтер көрсету, «бір терезе» қағидаты бойынша өтініштерді қабылдау және көрсетілетін қызметті алушыға олардың нәтижелерін беру жөніндегі жұмысты ұйымдастыру, электрондық нысанда мемлекеттік қызметтер көрсетуді қамтамасыз ету үшін Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімі бойынша құрылған заңды тұлға;
 - 2) бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры – зейнетақы жарналарын тарту және зейнетақы төлемдері жөніндегі қызметті, сондай-ақ [Әлеуметтік кодексте](#) айқындалған өзге де функцияларды жүзеге асыратын заңды тұлға;
 - 3) еңбек жағдайлары зиянды жұмыстармен айналысатын жұмыскер (бұдан әрі – жұмыскер) – жұмыс берушімен еңбек қатынастарында тұратын және жұмысты еңбек шарты бойынша тікелей орындаітын, кәсіптері Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 23 мамырдағы № 170 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 32568 болып тіркелген) бекітілген өндірістердің, жұмыстардың, пайдасына міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын төлеу жөніндегі агенттер меншікті қаражаты есебінен міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарын жүзеге асыратын, еңбек жағдайлары зиянды жұмыстармен айналысатын қызметкерлер кәсіптерінің [тізбесінде](#) (бұдан әрі – тізбе) көзделген жұмыстарда зиянды жұмыстармен айналысатын жеке тұлға;

4) еңбек жөніндегі уәкілетті мемлекеттік орган – Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес еңбек қатынастары саласындағы басшылықты және салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;

5) зиянды еңбек жағдайлары – зиянды өндірістік факторлардың болуымен сипатталатын еңбек жағдайлары;

6) зиянды өндірістік фактор – жұмыскерге әсер етуі ауыруына немесе еңбекке қабілеттілігінің төмендеуіне және (немесе) ұрпағының денсаулығына кері ықпал етуге әкеп соғуы мүмкін өндірістік фактор;

7) міндетті зейнетакы жарналары, міндетті кәсіптік зейнетакы жарналары есебінен зейнетакымен қамсыздандыру туралы шарт – міндетті зейнетакы жарналарының салымшысы, өзі үшін міндетті кәсіптік зейнетакы жарналары аударылған жеке тұлға (зейнетакы төлемдерін алушы) талаптарын ұсынылған шартқа тұтастай қосылу арқылы ғана қабылдай алатын қосылу шарты;

8) міндетті кәсіптік зейнетакы жарналары – еңбек жағдайлары зиянды жұмыстармен айналысадын, кәсіптері тізбеде көзделген жұмыскерлердің пайдасына бірынғай жинақтаушы зейнетакы қорына агенттер меншікті қаражатының есебінен аударған ақша;

9) міндетті кәсіптік зейнетакы жарналарын төлеу жөніндегі агент (бұдан әрі – агент) – Қазақстан Республикасындағы қызметті шетелдік заңды тұлғалардың тұрақты мекемесі, филиалдары, өкілдіктері арқылы жүзеге асыратын шетелдік заңды тұлғаны қоса алғанда, Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалатын тәртіппен міндетті кәсіптік зейнетакы жарналарын есептейтін, ұстап қалатын (есепке жазатын) және бірынғай жинақтаушы зейнетакы қорына аударатын жеке немесе заңды тұлға;

10) өндірістік объектілерді еңбек жағдайлары бойынша аттестаттау – өндірістік объектілерді (өндірістік қызметті жүзеге асыратын цехтарды, участеклерді, жұмыс орындарын, сондай-ақ жұмыс берушілердің бөлек тұрган өзге де бөлімшелерін) оларда орындалатын жұмыстар қауіпсіздігінің жай-күйін, зияндығын, ауырлығын, қауырттығын, еңбек гигиенасын айқындау және өндірістік орта жағдайларының еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы нормативтерге сәйкестігін айқындау мақсатында бағалау жөніндегі қызмет.

2-тарау. Міндетті кәсіптік зейнетакы жарналарын жүзеге асыру тәртібі

3. Міндетті кәсіптік зейнетакы жарналарын агенттер жұмыскерлердің пайдасына меншікті қаражаты есебінен жүзеге асырады.

4. Міндетті кәсіптік зейнетакы жарналарының мөлшерлемесі Әлеуметтік кодекстің [250-бабының 1-тармағына](#) сәйкес белгіленеді.

5. Агенттер міндетті кәсіптік зейнетакы жарналарын төлеуді ай сайын жүзеге асырады.

6. Міндетті кәсіптік зейнетакы жарналарын жүзеге асыру кезінде жұмыскердің «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» Қазақстан Республикасының [Кодексінде](#) (бұдан әрі – Салық кодексі) көзделген барлық ай сайынғы табыстары ескеріледі.

7. Міндетті кәсіптік зейнетакы жарналарын жүзеге асырған кезде:

1) Салық кодексінің [319-бабының 2-тармағында](#);

2) Салық кодексінің [341-бабының 1-тармағында](#) көрсетілген төлемдердің түрлері ескерілмейді.

Міндетті кәсіптік зейнетакы жарналарын төлеуге арналған шығыстар агенттің еңбекақы төлеу қорына жатқызылады.

8. Міндетті кәсіптік зейнетакы жарналарын, оның ішінде берешекті аудару «Экономика секторларының және төлемдер белгілеу кодтарын қолдану қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 31 тамыздағы № 203 [қаулысына](#) (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14365

тіркелген) сәйкес айқындалатын төлемдерді тағайындау кодтары көрсетіліп, Мемлекеттік корпорацияның банк шотына жүргізіледі.

9. Мемлекеттік корпорацияның шотына түсken міндettі кәsіptіk зейнетақы жарналарының сомалары үш жұмыс күні ішінде бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына MT-100 форматындағы электрондық төлем тапсырмаларымен аударылады.

Мемлекеттік корпорация агенттерден келіп түsken, MT-100 форматындағы төлем сомасына сәйкес келетін төлем тапсырмалары тобынан тұратын міндettі кәsіptіk зейнетақы жарналары аударылатын жеке тұлғалардың тізімін бір мезгілде электрондық тәsіlмен бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына жібереді.

10. Агент:

1) Әлеуметтік кодекстің [207-бабының 1-тармағына](#) сәйкес зейнеткерлік жасқа толған адамдар үшін;

2) әскери қызметшілер (мерзімді қызметтегі әскери қызметшілерден басқа), арнаулы мемлекеттік және құқық қорғау органдарының, мемлекеттік фельдъегерлік қызметтің қызметкерлері, сондай-ақ арнаулы атақтар, сыныптық шендер алу және нысанды киім киіп жүру құқықтары 2012 жылғы 1 қаңтардан бастап жойылған адамдар үшін;

3) еңбек сінірген жылдары үшін зейнетақы төлемдерін алушылар үшін бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына міндettі кәsіptіk зейнетақы жарналарын төлеуді жүзеге асырмайды.

11. Міндettі кәsіptіk зейнетақы жарналарын төлеуді агент «Төлемдер мен төлем жүйелері туралы» Қазақстан Республикасы [Занының талаптарын](#) ескере отырып, екінші деңгейдегі банктер және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын үйымдар арқылы қолма-қол ақшамен немесе қолма-қол ақшасыз тәsіlмен Мемлекеттік корпорацияның банк шотына жүзеге асырады.

12. Агенттер төлейтін міндettі кәsіptіk зейнетақы жарналарының сомалары Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес шегерілуге тиіс.

13. Міндettі кәsіptіk зейнетақы жарналары тізбеде көзделген еңбек жағдайлары зиянды жұмыстарда уақытша жұмыс істейтін үйымдардың өндірістік, көмекші және қосалқы цехтары қызметкерлерінің пайдасына да төленеді.

14. Кәsіptері тізбенің «Жалпы кәsіptер» бөлімінде көзделген жұмыскерлердің пайдасына, егер бұл кәsіptер тізбенің тиісті бөлімдерінде немесе кіші бөлімдерінде арнайы көзделмесе, міндettі кәsіptіk зейнетақы жарналары олардың қандай өндірістерде немесе цехтарда жұмыс істейтініне қарамастан жүзеге асырылады.

15. Өндіріstіk объектілерді еңбек жағдайлары бойынша аттестаттау және міндettі мерзімдік медициналық тексеріп-қарау нәтижелері бойынша айна жұмыс уақытының кемінде 80 %-ы зиянды еңбек жағдайларында жұмыс істейтін жұмыскерлердің кәsіptері анықталған жағдайда жұмыс берушілер, жұмыскерлердің өкілдері, мұдделі мемлекеттік органдар еңбек жөніндегі уәкілетті органға оларды тізбеле енгізу бойынша негізделген ұсыныстар енгізеді.

16. Өндіrіstіk объектілерді аттестаттау нәтижелерімен расталған зиянды еңбек жағдайлары жойылған жағдайда агенттер міндettі кәsіptіk зейнетақы жарналарын төлеуді зиянды еңбек жағдайлары жойылған кезден бастап тоқтатады.